

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid

Juhend liikmesriikidele
liidu vahendite haldaja kinnituse
ja kokkuvõtva aastaaruande koostamise kohta

Programmiperiood 2014–2020

2018. aasta muudetud versioon

VASTUTUSE VÄLISTAMINE. Käesoleva dokumendi on koostanud komisjoni talitused. Selles sätestatakse kohaldatava ELi õiguse alusel Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide (välja arvatud Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)) seire, kontrolli või rakendamisega seotud isikutele ja asutustele tehnilised juhised ELi eeskirjade tõlgendamiseks ja kohaldamiseks kõnealuses valdkonnas. Dokumendi eesmärk on pakkuda osutatud eeskirjade kohta komisjoni talituste selgitusi ja tõlgendusi, et hõlbustada programmide elluviimist ja edendada häid tavasid. See juhend ei piira Euroopa Kohtu, Üldkohtu ega komisjoni otsuste tõlgendamist.

SISUKORD

KASUTATUD LÜHENDID JA LÜHINIMETUSED	3
I. TAUST	4
1. Viited õigusaktidele.....	4
2. Juhendi eesmärk	4
II. JUHISED	5
1. Liidu vahendite haldaja kinnitus	5
1.1 Liidu vahendite haldaja kinnituse 1. osas käsitletavat elementide.....	5
1.1.1 Teave raamatupidamise aastaaruannetes on nõuetekohaselt esitatud, täielik ja täpne vastavalt ühissätete määruse artikli 137 lõikele 1.....	5
1.1.2 Raamatupidamise aastaaruannetes kantud kulud tehti ühissätete määruse kohaselt sihtotstarbeliselt ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.....	6
1.1.3 Programmi jaoks kasutusele võetud juhtimis- ja kontrollisüsteem annab vajalikud tagatised sellega seotud tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega.....	6
1.2 Liidu vahendite haldaja kinnituse 2. osas käsitletavat elementide.....	8
1.2.1 Aruandeaastaga seotud lõplikes auditi- või kontrolliaruannetes tuvastatud ja liidu vahendite haldaja kinnitusele lisatud kokkuvõttes aastaaruandes teatatud õigusnormide rikkumisi on raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt käsitletud	8
1.2.2 Kulud, mille seaduslikkust ja korrektsust alles hinnatakse, on kuni hindamise lõpuni raamatupidamise aastaaruandest välja jäetud	8
1.2.3 Ühissätete määruse artikli 125 lõike 2 punkti a kohaselt nõutud andmed programmi näitajate, vahe-eesmärkide ja edusammude kohta on usaldusväärsed.....	9
1.2.4 Rakendatakse tõhusaid ja proportsionaalseid pettusevastaseid meetmeid, võttes arvesse kindlakstehtud riske	9
1.2.5 Puuduvad avalikustamata asjaolud, mis võiksid kahjustada ühte kuuluvuspoliitika mainet	10
2. Kokkuvõttev aastaaruanne	10
2.1. Auditeeriva asutuse lõplike auditiaruannete kokkuvõte.....	11
2.1.1 Menetluslikud asjaolud	11
2.1.2 Süsteemides avastatud vigade ja puuduste olemus ja ulatus.....	12
2.2. Juhtimiskontrollide kokkuvõte	12
2.2.1 Menetluslikud asjaolud	12
2.2.2 Süsteemides avastatud vigade ja puuduste olemus ja ulatus.....	13
2.3. Võetud või kavandatud parandusmeetmed	13
3. Töö, mida auditeeriv asutus peab liidu vahendite haldaja kinnituse koostamiseks tegema.....	14
4. Ajakava ja kavandamine	14
1. LISA. KOKKUVÕTVA AASTAARUANDE VORM	16
2. LISA. JUHTIMISKONTROLI TULEMUSTE TÜPOLOOGIA	22
3. LISA. SOOVITUSLIK AJAKAVA	26

KASUTATUD LÜHENDID JA LÜHINIMETUSED

AA	auditeeriv asutus
IKA	iga-aastane kontrolliaruanne
RAA	rakendamise aastaaruanne
SA	sertifitseerimisasutus
CCI	<i>Code Commun d'Identification</i> (komisjoni määratud programmi viitenumber)
Komisjoni delegeeritud määrus	komisjoni 3. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 480/2014
Komisjoni rakendusmäärus	komisjoni 20. jaanuari 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/207
Ühissätete määrus	Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, ¹ mida on muudetud määrusega (EL, Euratom) 2018/1046
ETKR	Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus (17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1302/2013)
Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid	käesolevat juhendit kohaldatakse kõikidele Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele (ERF, ESF, Ühtekuuluvusfond, EMKF), välja arvatud Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)
ETK	Euroopa territoriaalne koostöö (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1299/2013)
KA	korraldusasutus
JKS	juhtimis- ja kontrollisüsteem

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>.

I. TAUST

1. Viited õigusaktidele

Määrus	Artiklid
Määrus (EL) nr 1303/2013, mida on muudetud määrusega (EL, Euratom) 2018/1046 Ühissätete määrus <i>(edaspidi „ühissätete määrus“)</i>	Ühissätete määruse artikli 125 lõike 4 punkt e – korraldusasutuse ülesanded – korraldusasutuse vastutus vahendite haldaja kinnituse ja kokkuvõtva aastaaruande koostamise eest
Määrus (EL) 2015/207 Komisjoni rakendusmäärus <i>(edaspidi „komisjoni rakendusmäärus“)</i>	Artikli 6 lõige 1 ja VI lisa (vahendite haldaja kinnituse vorm)
Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid <i>(edaspidi „finantsmäärus“)</i>	Artikli 63 lõike 5 punktid a ja b

2. Juhendi eesmärk

Korraldusasutus on finantsmääruse artikli 63 lõike 5 punktide a ja b ning ühissätete määruse artikli 125 lõike 4 punkti e kohaselt kohustatud koostama liidu vahendite haldaja kinnituse ja kokkuvõtva aastaaruande. Need dokumendid aitavad tõhustada liikmesriigi tasandi sisekontrolli Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamisel ning tugevdada vastutust jagatud eelarve täitmisel.

Käesoleva dokumendi eesmärk on anda liikmeriikidele praktilisi juhiseid nende ülesannete kohta liidu vahendite haldaja kinnituse ja kokkuvõtva aastaaruande koostamisel².

² Ette nähtud ühissätete määruse artikli 125 lõike 4 punktis e.

II. JUHISED

1. Liidu vahendite haldaja kinnitus

Sissejuhatus

Liidu vahendite haldaja kinnituse vorm on esitatud komisjoni rakendusmääruse VI lisas.

Liidu vahendite haldaja kinnitus koosneb kahest osast:

– kinnitus ise, millega finantsmääruse artikli 63 lõike 6 kohaselt kinnitatakse kolme asjaolu:

- 1) raamatupidamise aastaaruandes olev teave on nõuetekohaselt esitatud, täielik ja täpne;
- 2) raamatupidamise aastaaruandes esitatud kulusid on kasutatud ettenähtud otstarbel;
- 3) olemas on juhtimis- ja kontrollisüsteem, mis tagab raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse (allpool punkt 1.1) ning

– korraldusasutuse kinnitus juhtimis- ja kontrollisüsteemi tõhusa ja nõuetele vastava toimimise kohta seoses mitme keskse elemendiga: raamatupidamise aastaaruannetes avastatud õigusnormide rikkumiste nõuetekohane käsitlemine, sealhulgas juhul, kui käimas on kulude seaduslikkuse ja korrektsuse hindamine; programmi näitajate, vahe-eesmärkide ja edusammudega seotud andmed; tõhusad ja proportsionaalsed peetusevastased meetmed; ühtekuuluvuspoliitika mainet kahjustada võivate avalikustamata asjaolude puudumine (allpool punkt 1.2).

Liidu vahendite haldaja kinnitus tuleb koostada iga programmi kohta eraldi ja see käsitleb programmi rakendamist kogu aruandeaasta jooksul. Liidu vahendite haldaja kinnitus peab olema kooskõlas kokkuvõtva aastaaruandega. Mitmest fondist rahastatavate programmide korral ja kui raamatupidamise aastaaruanded tuleb esitada komisjonile iga fondi kohta eraldi, peab korraldusasutus koostama ühe liidu vahendite haldaja kinnituse.

1.1 Liidu vahendite haldaja kinnituse 1. osas käsitletavad elemendid

1.1.1 Teave raamatupidamise aastaaruannetes on nõuetekohaselt esitatud, täielik ja täpne vastavalt ühissätete määruse artikli 137 lõikele 1

Korraldusasutus peab looma süsteemi, millega kirjendatakse ja salvestatakse elektrooniliselt iga tegevust kajastavad andmed, mis on muu hulgas vajalikud finantsjuhtimiseks, kontrollimiseks ja auditeerimiseks. Korraldusasutuse kirjendatud finantsandmed toetavad sertifitseerimisasutust raamatupidamise aastaaruannete koostamisel. Korraldusasutus vastutab selle eest, et sertifitseerimisasutusele edastatakse raamatupidamise aastaaruannete koostamiseks usaldusväärsed andmed. Sellise vastutuse raames on korraldusasutusel võimalik kinnitada, et teave raamatupidamise aastaaruannetes on nõuetekohaselt esitatud, täielik ja täpne.

Lõplikult vastutab raamatupidamise aastaaruannete koostamise ning nende täielikkuse, täpsuse ja õigsuse kinnitamise eest siiski sertifitseerimisasutus.

1.1.2 Raamatupidamise aastaaruannetesse kantud kulud tehti ühissätete määruse kohaselt sihtotstarbeliselt ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega

Raamatupidamise aastaaruannetesse kantud kulud käsitatakse sihtotstarbelistena ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega kooskõlas olevatena, kui need aitavad kooskõlas programmi sekkumisloogikaga saavutada konkreetseid eesmärke ja tulemusi nende prioriteetsete suundade tasandil, mille raames seotud tegevused valitakse.

Selleks et korraldusasutusel oleks võimalik selline kinnitus anda, peab ta veenduma juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimise kaudu vähemalt järgmises:

- heakskiidetud valikukriteeriumid on seotud iga prioriteedi **sekkumisloogikaga** ning on ette nähtud tegevuste valimiseks, mis annavad **väljundeid ja tulemusi** kooskõlas prioriteetse suuna eesmärkidega ning seotud näitajate ja tulemuste raamistikuga;
- tegevused, mille kulud on kantud raamatupidamise aastaaruannetesse, on valitud tõhusalt kooskõlas **heakskiidetud valikukriteeriumidega** ja
- **rahastamisvahenditega** seotud kulude puhul põhinevad need lisaks eelhindamisel, mille käigus on leitud tõendeid turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade kohta.

ETK suhtes kohaldatakse samu põhimõtteid. Üks asjaolu, mis väärib programmi töö perioodi 2007–2013 kogemuste põhjal seoses ETKga erilist tähelepanu, on nõuetekohaste ja selgete tingimuste kehtestamine ja kohaldamine tegevuste valimisel, et tagada ainult tõeliselt ühiste tegevuste kaasrahastamine.

1.1.3 Programmi jaoks kasutusele võetud juhtimis- ja kontrollisüsteem annab vajalikud tagatised sellega seotud tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega

Korraldusasutusel on võimalik järeldada, et programmi jaoks kasutusele võetud juhtimis- ja kontrollisüsteem annab vajalikud tagatised sellega seotud tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega, kui:

a) juhtimis- ja kontrollisüsteemi puhul komisjoni delegeeritud määruse IV lisa sätestatud põhinõuded on aruandeaastal hinnatud nõuetele vastavaks (või üldiselt vastavaks)³. Põhinõuetele vastavus tagab Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetatud programmidega seotud tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse ning tegevuste tegelikkusele vastavuse ning

b) nõuetele mittevastavuse avastamisel on korraldusasutus võtnud programmiga seoses arvesse auditeeriva asutuse ja vajaduse korral ELi audiitorite tulemusi ja soovitusi.

Korraldusasutus on eelkõige veendunud vähemalt järgnevas:

- usaldusväärse elektroonilise süsteemi olemasolu komisjoni delegeeritud määruse III lisa ettenähtud andmete kogumiseks, kirjendamiseks ja salvestamiseks iga tegevuse kohta, sealhulgas andmed programmi edusammude kohta selle eesmärkide saavutamisel, finantsandmed ning ühissätete määruse artikli 125 lõike 2 punktis a ettenähtud näitajate ja

³ 1. või 2. kategooria; vt komisjoni rakendusmääruse IX lisa tabel 10.1 ja komisjoni delegeeritud määruse IV lisa tabel 1 ning komisjoni juhised juhtimis- ja kontrollisüsteemide hindamise ühise metoodika kohta (EGESIF_14-0010-final, 18. detsember 2014).

vahe-eesmärkidega seotud andmed. Kui tegevust toetab Euroopa Sotsiaalfond, peaks see sisaldama andmeid üksikute osalejate kohta ja näitajaid käsitlevad andmed peaksid olema liigendatud soo alusel, kui Euroopa Sotsiaalfond seda nõuab;

- tegevuste valimisel on erilist tähelepanu pööratud järgmistele aspektidele:
 - **sekkumise ulatus** jääb sellist liiki tegevuste raamesse, mida võib Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest kaasrahastada;
 - tegevuste **geograafiline asukoht** on piirkondades, mis on konkreetset liiki programmi või tegevuse puhul rahastamiskõlblikud;
 - **toetusesaajate liigid** on rahastamiskõlblikud (konkreetsete meetmete raames on toetuskõlblikud ainult teatavad ettevõtjad, asutused või majandustegevuses osalejad);
 - **tegevused on kestvad** ja investeringuid jätkatakse ühissätete määruse artiklis 71 kehtestatud tähtaegade jooksul;
- enne kulude deklareerimist sertifitseerimisasutusele ja kuni raamatupidamise aastaaruannete koostamiseni on korraldusasutuse talitused või tema järelevalve all tegutsevad vahendusasutused teostanud piisavad juhtimiskontrollid. Kontrollid hõlmavad nii toetusesaajate kõigi hüvitamistaotluste halduskontrolli (kui see on põhjendatud, võib seda teha tehingute valimi alusel) kui ka tegevuste kohapealseid kontrole, kinnitades sellega piisava kontrollijälje olemasolu (vt komisjoni *juhised juhtimiskontrollide kohta* ja eelkõige selle punkt 1.7⁴);
- kehtestatud on proportsionaalsed ja tõhusad pettusevastased meetmed ja raamatupidamise aastaaruannete kulude kinnitamisel võetakse neid arvesse;
- sertifitseerimisasutuse järelduste ja soovitustega seoses on võetud asjakohaseid meetmeid;
- riikide või ELi auditeerivate asutuste järelduste ja soovitustega seoses on võetud asjakohaseid meetmeid.

Samad põhimõtted kehtivad ETK programmide suhtes, kuid nende puhul eeldatakse suuremat koordineerimist, võttes arvesse, et kehtestatud süsteemid on tavaliselt keerukad ja neis osalejad erinevad. ETK programmide juhtimis- ja kontrollisüsteemi olulised elemendid on ühissekretariaadi roll, ETK määruse artikli 23 lõikega 4 ette nähtud kontrollijad ning nende ja korraldusasutuse vahel sõlmitavad kirjalikud kokkulepped.

Kinnituse andmisel selle kohta, et ETK programmi jaoks kasutusele võetud juhtimis- ja kontrollisüsteem annab vajalikud tagatised sellega seotud tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega, peab korraldusasutus seega aluseks võtma oma hinnangu eespool nimetatud organite ja asutuste koordineeritud töö kohta.

⁴ Dokument EGESIF_14-0012 ja kõik selle ajakohastatud versioonid.

1.2 Liidu vahendite haldaja kinnituse 2. osas käsitletavat elemendid

1.2.1 Aruandeaastaga seotud lõplikes auditi- või kontrolliaruannetes tuvastatud ja liidu vahendite haldaja kinnitusele lisatud kokkuvõtvast aastaaruandes teatatud õigusnormide rikkumisi on raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt käsitletud

Sel eesmärgil peab korraldusasutus veenduma, et raamatupidamise aastaaruannete komisjonile esitamise ajaks on tema enda teostatud juhtimiskontrollide ning riikide või ELi auditeerivate asutuste lõplike auditi- ja kontrollitulemuste alusel võetud õigusnormide rikkumiste suhtes asjakohaseid [järeltoiminguid](#).

Asjakohased [järeltoimingud](#) tähendavad, et vastavad eeskirjadevastased summad on tühistamise teel tegelikult järgnevast aruandeaasta vahemaksetaotlusest⁵ maha arvatud või on need maha arvatud raamatupidamise aastaaruandest⁶.

Kolmes juhendis raamatupidamise aastaaruannete kohta⁷ pakutakse riikide ametiasutustele sellega seoses täiendavat abi ja soovitusi.

Juhtimis- ja kontrollisüsteemis selliste puuduste esinemisel, millega seotud [järeltoimingud](#) liidu vahendite haldaja kinnituse allkirjastamise ajal veel kestsid, märgib korraldusasutus selles punktis käimasolevad parendusmeetmed ja vajaduse korral vastavad summad (kinnituse vormis on ette nähtud vabas vormis tekst).

1.2.2 Kulud, mille seaduslikkust ja korrektsust alles hinnatakse, on kuni hindamise lõpuni raamatupidamise aastaaruandest välja jäetud

Ühissätete määruse artikli 137 lõikes 2 on sätestatud, et kui liikmesriik jätab raamatupidamise aastaaruandest välja varem aruandeaasta vahemaksetaotluses sisaldunud kulud, sest nende seaduslikkust ja korrektsust alles hinnatakse, võib kogu nimetatud kulu või selle osa, mis on osutunud seaduslikuks ja korrektseks, hõlmata järgmiste aruandeaastate vahemaksetaotlustes.

Sertifitseerimisasutus esitab raamatupidamise aastaaruandes ainult need kulud, mille vastavus kohaldatavate õigusaktide nõuetele on kindlaks tehtud, st mis on seaduslikud ja korrektsed. See tingimus on seetõttu aluseks kulude raamatupidamise aastaaruandest väljajätmisel, kui alates deklareerimisest eelmises vahemaksetaotluses on tekkinud kahtlusi nende seaduslikkuse ja korrektsuse suhtes. Sellised kahtlused võivad olla tekkinud korraldusasutuse või sertifitseerimisasutuse edasiste kontrollide või auditeeriva asutuse või ELi audiitorite auditite käigus, mille lõplikud tulemused ei ole veel kättesaadavad (näiteks kui tehakse nõutud lisakontrolltoiminguid või lõpetatakse ärakuulamismenetlust). Täiendavad juhised selliste kulude võimaliku käsitlemise kohta, mille seaduslikkust ja korrektsust alles hinnatakse, on esitatud komisjoni ajakohastatud *juhendis iga-aastase kontrolliaruande ja auditiarvamuse kohta* (EGESIF 15_0002) ja komisjoni ajakohastatud *suunistes tühistatud, sissenõutud ja*

5 Summad esitatakse komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VII lisa 2. liites.

6 Sellisel juhul esitatakse asjakohane teave kulude vastavusse viimise tabelis, mis on sätestatud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VII lisa 8. liites.

7 Vt komisjoni *suunised raamatupidamisarvestuse ettevalmistamise, kontrolli ja heakskiitmise kohta* (EGESIF 15_0018), komisjoni ajakohastatud *suunised tühistatud, sissenõutud ja sissenõutavate summade kohta ning summade kohta, mida ei ole võimalik tagasi saada* (EGESIF 15_0017) (ajakohastatud), ja komisjoni *juhend raamatupidamise aastaaruannete auditeerimise kohta* (EGESIF 15_0019) (ajakohastatud).

sissenõutavate summade kohta ning summade kohta, mida ei ole võimalik tagasi saada (EGESIF 15_0017).

Kui korraldusasutusel on pärast juhtimiskontrolle kahtlusi kulude seaduslikkuse ja korrektsuse suhtes, ei tohiks ta deklareerida neid kulusid sertifitseerimisasutusele seni, kuni ta on teinud järelduse nende kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Kahtlused kulude seaduslikkuse ja korrektsuse suhtes võivad tekkida ka juhtimiskontrollide tõttu, mida tehakse pärast vastava kulu lisamist maksetaotluse (näiteks pärast kohapealseid kontrole või süsteemsete probleemidega seotud lisakontrollide tulemusena), sertifitseerimisasutuse dokumendipõhiste lisakontrollide tulemusena või esialgsete audititulemuste alusel, mida raamatupidamise aastaaruande koostamise ajal käsitletakse ära kuulamismenetluses. Sel juhul on soovitatav, et sertifitseerimisasutus jätaaks korraldusasutuse nõudmisel või enda ülesannetest tulenevalt asjaomased kulud konkreetse aruandeaasta raamatupidamise aastaaruandest välja, kuni kogu kontrollimistöö on tehtud ja hindamine lõpule viidud. Korraldusasutust ja auditeerivat asutust teavitatakse väljajätmisest märkusega tabelis, mis käsitleb kulude vastavusse viimist raamatupidamise aastaaruannetes (vt komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VII lisa 8. liide ja komisjoni ajakohastatud *suunised raamatupidamisarvestuse ettevalmistamise, kontrolli ja heakskiitmise kohta (EGESIF 15_0018)*). Kui algselt välja jäetud summad leitakse hiljem, st pärast aruandeaasta raamatupidamisaruande esitamist, olevat rahastamiskõlblikud, võib need lisada järgmis(t)e aruandeaasta(te) vahemaksetaotluse kooskõlas ühissätete määruse artikli 137 lõikega 2.

1.2.3 Ühissätete määruse artikli 125 lõike 2 punkti a kohaselt nõutud andmed programmi näitajate, vahe-eesmärkide ja edusammude kohta on usaldusväärsed

Korraldusasutusel on võimalik kinnitada näitajate, vahe-eesmärkide ja programmi edusammudega seotud andmete usaldusväärset (ühised ja programmipõhised näitajad ning programmiga seotud finantsnäitajad), kui tal on tõhus elektrooniline süsteem kõigi tegevuste kohta andmete kogumiseks, kirjendamiseks ja salvestamiseks, nagu märgitud eespool punktis 1.1.3. Korraldusasutus on veendunud, et kehtestatud menetlused toimeks saavad rahvusvaheliselt tunnustatud IT-standardeid⁸ arvesse võttes süsteemi turvalisuse tagamisel tõhusalt.

Korraldusasutus on oma menetluste, juhendite ja kontrollimiste tulemusena veendunud ka selles, et asjakohasel juhtimistasandil peetakse iga tegevuse kohta üksikasjalikke raamatupidamisandmikke ja tõendusdokumente, tagades sellega piisava kontrollijälje. Korraldusasutus on võtnud arvesse ka auditeeriva asutuse või ELi asutuste auditite tulemusi seoses ühissätete määruse artikli 125 punkti 2 lõike a kohaseid näitajaid ja vahe-eesmärke puudutavate andmete usaldusväärusega.

1.2.4 Rakendatakse tõhusaid ja proportsionaalseid pettusevastaseid meetmeid, võttes arvesse kindlakstehtud riske

Ühissätete määruse artikli 125 lõike 4 punktis c on sätestatud, et korraldusasutus rakendab tõhusaid ja proportsionaalseid pettusevastaseid meetmeid, võttes arvesse kindlakstehtud riske. Sellega seoses pakutakse korraldusasutustele abi ja soovitusi komisjoni *juhistes pettuseriski hindamise ning tõhusate ja proportsionaalsete pettusevastaste meetmete kohta (EGESIF 14-0021-00, 16. juuni 2014)*.

⁸ Lisaks COBITi (informatsiooni ja sellega seonduva tehnoloogia kontrolli eesmärgid) raamistikule kuuluvad infoturbe rahvusvaheliselt tunnustatud standardite hulka viimati 2013. aastal uuesti välja antud standardid ISO/IEC 27001 (Infotehnoloogia. Turbemeetodid. Infoturbe halduse süsteemid. Nõuded) ja ISO/IEC 27002 (Infotehnoloogia. Turbemeetodid. Infoturbemeetodite tavakoodeks). Korraldusasutus võib ühtlasi arvesse võtta kõiki seotud riiklikke standardeid.

Korraldusasutusel on võimalik anda nõutud kinnitus, kui ta on kehtestanud kindlakstehtud riskidega proportsionaalsed pettusevastased meetmed, mis on kohandatud konkreetsete olukordadega seoses Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eesmärkide täitmisega konkreetse programmi raames ja konkreetsetes piirkonnas. Korraldusasutusel on soovitatav toetada oma kinnitust tõhusate ja proportsionaalsete pettusevastaste meetmete olemasolu kohta, säilitades ajakohastatud teavet pettusekahtluste ja kindlakstehtud pettusejuhtumite arvu kohta, millega tegeletakse, ning analüüsides viimatinimetatud juhtumite puhul kasutatud töömeetodeid ja puuduvaid kontrolle, mis kindlakstehtud juhtumid võimalikuks tegid.

1.2.5 Puuduvad avalikustamata asjaolud, mis võiksid kahjustada ühtekuuluvuspoliitika mainet

Selle kinnitamiseks veendub korraldusasutus, et ta ei ole teadlik mõnest programmi rakendamisega seotud avalikustamata asjaolust, mis võiks kahjustada ühtekuuluvuspoliitika mainet. Sel eesmärgil peab korraldusasutus olema avalikustanud kogu tema käsutuses oleva asjaomase teabe ja jaganud seda programmiga tegelevate asutuste, pettuste uurimise eest vastutavate riiklike teenistuste, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega tegelevate komisjoni talituste ja vajaduse korral OLAFiga. See hõlmab teavet juhtimis- ja kontrollisüsteemide kindlakstehtud puuduste, õigusnormide rikkumiste ning pettuse- või korruptsioonikahtluse kohta.

2. Kokkuvõttev aastaaruanne

Korraldusasutus koostab kokkuvõtva aastaaruande, milles antakse terviklik ülevaade juhtimiskontrollide ning aruandeaastal deklareeritud ja raamatupidamises kirjendatud kuludega seoses tehtud kontrollide ja auditite lõpptulemustest. Kokkuvõttes aastaaruandes tuleks avalikustada kõik hindamisel olevate kulude ja/või süsteemidega seoses võetud meetmed. Nimetatud kuludega seotud hilisematest finantskorrektsioonidest tuleks siiski teatada ainult selle aruandeaasta kokkuvõttes,⁹ mille jooksul hindamine lõpule viidi ning lõplikud parandusmeetmed kindlaks määrati ja rakendati.

Kokkuvõttev aastaaruanne on üks põhialustest, millele liidu vahendite haldaja kinnitus tugineb ja mis täiendab raamatupidamise aastaaruannetes ja iga-aastastes kontrolliaruannetes sisalduvat teavet. Kokkuvõtva aastaaruande vormi ei ole ELi õigusaktides sätestatud. Ühtse lähenemisviisi edendamiseks on 1. lisas esitatud mittesiduv soovituslik vorm.

Halduskoormuse ja kattumiste ärahoidmiseks soovitab komisjon kokkuvõttes aastaaruandes mitte korrata teavet, mis on auditeeriva asutuse esitatavas iga-aastases kontrolliaruandes juba esitatud. Selle asemel tuleks kaaluda kokkuvõttes aastaaruandes kulutõhusa võimalusena ristviiteid iga-aastase kontrolliaruande konkreetsetele punktidele. Iga-aastase kontrolliaruande vastavaid punkte käsitatakse seetõttu osana kokkuvõtvast aastaaruandest finantsmääruses nõutud lõplike auditiaruannete kohta.

Korraldusasutus peaks esitama kokkuvõttes aastaaruandes ka kõik asjaomased andmed tehtud juhtimiskontrollide ja sellest tuleneva analüüsi kohta. Korraldusasutus peab koostama tehtud kontrollide nimekirja halduskontrollide ja kohapealsete kontrollide alusel, mille ta on teostanud vahetult ise või mille on tema järelevalve all teotanud vahendusasutus, kellele ta on kontrollimise delegeerinud.

ETK programmide puhul võib iga osalev liikmesriik või kolmas riik määrata asutuse või isiku, kes teostab oma territooriumil toetusesaajatega seotud kontrolle (edaspidi „kontrollijad“). Sel juhul veendub korraldusasutus, et määratud kontrollija on kontrollinud iga

⁹ Kokkuvõtva aastaaruande vastavate osade tabelid, milles parandusmeetmed on esitatud kvantitatiivselt.

tegevuses osaleva toetusesaaja deklareeritud kulusid ja kontrollide tulemused esitatakse kokkuvõtvast aastaaruandes.

Kui seda peetakse liidu vahendite haldaja kinnituse seisukohast oluliseks, võib korraldusasutus esitada kokkuvõtvast aastaaruandes teavet ka muude auditite ja kontrollide kohta, mille on teostanud riiklikud ja/või ELi asutused ning mis ei ole programmi juhtimis- ja kontrollisüsteemi osa.

Kokkuvõtva aastaaruande koostamine eeldab, et kehtestatud menetlused tagavad järgmist:

- a. iga programmi puhul asjaomaste asutuste tehtud auditite ja kontrollide lõpptulemuste kogumine, sealhulgas korraldusasutuse poolt või tema nimel vahendusasutuste poolt teostatud juhtimiskontrollid ja auditeeriva asutuse poolt või tema volitusel tehtud auditid;
- b. süsteemides kindlaks tehtud vigade ja puuduste laadi ja ulatuse analüüsimine ning nende vajakajäämist järelkontroll (võetud või kavandatud parandusmeetmed);
- c. ennetus- ja parandusmeetmete rakendamine süsteemsete vigade kindlakstegemise korral.

2.1. Auditeeriva asutuse lõplike auditiaruannete kokkuvõte

Lõplike auditiaruannetega seotud teabe kordamist tuleb vältida, kuna see teave sisaldub juba auditeeriva asutuse koostatud iga-aastases kontrolliaruandes.

2.1.1 Menetluslikud asjaolud

Kui korraldusasutus otsustab lisada kõik asjaomased andmed kokkuvõtvasse aastaaruandesse, peab korraldusasutus koostama auditeerivalt asutuselt saadud teabe alusel lõplike auditiaruannete kokkuvõtte. Seetõttu on väga oluline, et auditeeriv asutus teeks kõik lõplikud auditiaruanded (süsteemiauditi aruanded,¹⁰ tegevusauditi aruanded,¹¹ raamatupidamise aastaaruande auditi aruanne) korraldusasutusele õigeaegselt kättesaadavaks.

Kui lõplike auditiaruannete kokkuvõttega seotud teabe koondamine on tehtud ülesandeks erinevatele asutustele (korraldusasutus, auditeeriv asutus, volitatud auditeerivad asutused), peab nende asutuste vahel olema kehtestatud kord piisava koordineerimise ja andmete kogumist toetava usaldusväärse teabesüsteemi tagamiseks. Ühise andmebaasi puhul peab auditeeriv asutus ja vajaduse korral volitatud auditeerivad asutused sisestama lõplike auditiaruannetega seotud andmed otse ühisesse andmebaasi nii korraldusasutuse kokkuvõtva aastaaruande kui ka iga-aastase kontrolliaruande koostamiseks.

Kui korraldusasutus otsustab mitte korrata teavet, mille auditeeriv asutus on juba esitanud iga-aastases kontrolliaruandes, peab ta lisama kokkuvõtvasse aastaaruandesse asjakohased ristviited iga-aastase kontrolliaruande asjaomastele punktidele (vt 1. lisas esitatud kokkuvõtva aastaaruande vorm).

¹⁰ Sealhulgas horisontaalsed/temaatilised auditid.

¹¹ Sealhulgas vajaduse korral täiendava valimi auditid.

2.1.2 Süsteemides avastatud vigade ja puuduste olemus ja ulatus

Kokkuvõtte lõplikest auditiaruannetest, mis on kättesaadavad pärast auditeeritava äraakuulamismenetlust, peab sisaldama ka analüüsi süsteemides avastatud vigade ja puuduste laadi ja ulatuse, sealhulgas süsteemsete probleemide kindlakstegemise kohta.

Auditeeriv asutus esitab analüüsi iga-aastase kontrolliaruande punktides 4, 5 ja 6. See hõlmab järgmisi elemente, millele võib olla viidatud kokkuvõtvas aastaaruandes:

– süsteemiauditite puhul tuleb analüüsis osutada süsteemide põhielementidele, võttes arvesse kohaldatava õigusraamistiku miinimumnõudeid (komisjoni rakendusmääruse IX lisa tabel 10.1 ja komisjoni delegeeritud määruse IV lisa tabel 1). Täiendavad nõuanded on esitatud komisjoni *juhistes juhtimis- ja kontrollisüsteemide hindamise ühise meetodika kohta (EGESIF_14-0010-final, 18. detsember 2014)*;

– tegevusauditite puhul peab analüüs sisaldama juhuslikus valimis esinenud eeskirjadevastaste kulude summat, summaarset veamäära, summaarset jääkveamäära, väljaspool juhuslikku valimit auditeeritud muude kulude summat ja summaarse veamäära tulemusena rakendatud korrektsioone (komisjoni rakendusmääruse IX lisa tabel 10.2). Samuti tuleb analüüsis märkida, kas õigusnormide rikkumine on süsteemne või anomaalne;

– raamatupidamise aastaaruannete auditite puhul tuleb vigade analüüsis märkida, kas avastatud erandid on seotud raamatupidamise aastaaruannete nõuetekohase esitamise, täielikkuse või täpsusega, ja see peab sisaldama märget tehtud ja raamatupidamise aastaaruandes kajastatud finantskorrektsioonide kohta.

2.2. Juhtimiskontrollide kokkuvõte

Korraldusasutus peab lisama kokkuvõtvasse aastaaruandesse kokkuvõtva teabe kõigi tehtud haldus- ja kohapealsete kontrollide ja nende tulemuste ning juhtimis- ja kontrollisüsteemile avaldatava mõju hindamise kohta ja raamatupidamises kirjendatud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Juhtimiskontrollide käsitlevates juhistes (EGESIF 14-0012) on selle kohta esitatud üksikasjalikud suunised.

2.2.1 Menetluslikud asjaolud

Deklareeritud kulude suhtes dokumentide põhjal tehtud halduskontrollide kokkuvõttes tuleb kirjeldada meetodikat, mida korraldusasutus aasta kestel järgis. Meetodika peab näitama, kas halduskontrollid hõlmasid 100 % igas toetusesaaja esitatud hüvitistaotluses sisalduvatest kuluartiklitest või tehti need valimite alusel (vt juhtimiskontrollide käsitlevate juhiste punkt 1.7). Viimasel juhul tuleb selgitada meetodikat ja valimi koostamisel kasutatud riskikriteeriume (nt toetusesaaja liik, kulukategooria, artiklite väärtus, varasemad kogemused). Korraldusasutus peab ka kinnitama, kas halduskontrollid delegeeriti täielikult või osaliselt vahendusasutustele. Sel juhul võib kokkuvõttev aastaaruanne sisaldada nende järelevalvemenetluste kirjeldust, mida korraldusasutus kasutas aruandeaastal, et veenduda vahendusasutuste tehtud kontrollimiste piisavuses ja nõuetele vastavuses.

Kohapealsete kontrollide kokkuvõtte peab sisaldama kontrollide arvu, mis aruandeaastal deklareeritud kulude suhtes läbi viidi, ja korraldusasutuse kasutatud meetodika kirjeldust, sealhulgas kriteeriume, mida kasutati kohapealseteks kontrollideks tegevuste valimisel. Kohapealseteks kontrollideks kasutatud meetodika kirjeldus suurendab kokkuvõtva aastaaruande väärtust, kui selles osutatakse ka peamistele kohapeal kontrollitud aspektidele, eelkõige aspektidele, mida dokumentidel põhinevate halduskontrollidega ei ole võimalik või on raske kontrollida (nt toetusesaaja ametliku raamatupidamisarvestuse kannete tegelikkuse kinnitamine, tegevuse tegeliku teostamise kontrollimine, füüsilised edusammud, liidu

avalikustamiseskirjade järgimine, toote tarnimine või teenuse osutamine täielikus kooskõlas lepinguliste kokkulepete tingimustega).

Kui komisjon on nõudnud nende toimingute ja menetluste kirjeldust, mis on kehtestatud korraldusasutusele kooskõlas ühissätete määruse artikli 124 lõikega 3, piisab viitest kirjelduse asjaomasele punktile, milles metoodikat kirjeldatakse.

Kui sama metoodika või kriteeriumide kasutamist jätkatakse järgmistel aastatel dokumentidel põhinevate halduskontrollide või kohapealsete kontrollide tegemisel, võib korraldusasutus viidata varasemates kokkuvõtvates aastaaruannetes esitatud kirjeldustele. Mõlemal juhul tuleb siiski avalikustada juba kirjeldatud metoodika muudatused.

ETK programmide puhul peab korraldusasutus teabe koondamisel programmi tasandil kogu tehtud töö kohta veenduma ning kokkuvõtvast aastaaruandes kinnitama, et iga tegevuses osaleva toetusesaaja kulused on igas liikmesriigis või kolmandas riigis kontrollitud määratud kontrollija.

2.2.2 Süsteemides avastatud vigade ja puuduste olemus ja ulatus

Korraldusasutus peab lisama kokkuvõtvasse aastaaruandesse halduskontrollide ja kohapealsete kontrollide peamiste tulemuste kirjelduse (vt 1. lisa B- ja C-osa), sealhulgas avastatud vigade põhitüüpide loetelu. Sellega seoses soovitatakse korraldusasutusel järgida vigade standardtüpoloogiat, mille on kindlaks määranud ja milles on kokku leppinud komisjon ja auditeerivad asutused (vt 2. lisa, mida kasutavad vabatahtlikult ka auditeerivad asutused iga-aastane kontrolliaruande koostamisel, et võimaldada koondanalüüsi programmi, liikmesriikide ja ELi tasandil).

Kokkuvõtva aastaaruande selles punktis tuleb ka märkida, kas halduskontrollide või kohapealsete kontrollide käigus avastatud vead on süsteemsed või seotud ülesannetega, mille korraldusasutus on delegeerinud vahendusasutusele.

2.3. Võetud või kavandatud parandusmeetmed

Korraldusasutus peaks tegema enne raamatupidamise aastaaruande projekti koostamist tuvastatud vigade hindamise. Korraldusasutus märgib, milliseid järeldusi ta on nendest juhtimiskontrollidest, audititest ja kontrollidest teinud, ja esitab parandusmeetmed, mida ta on võtnud juhtimis- ja kontrollisüsteemi või üksikute tegevuste toimimise parandamiseks. Parandusmeetmeteks võivad olla toetusesaajatele ja kandidaatidele ning korraldus- või vahendusasutuse töötajatele kavandatud või pakutud juhised, suunised ja koolitus, et hoida ära samade vigade kordumine tulevaste tegevuste käigus. Samuti peab korraldusasutus kokkuvõtvast aastaaruandes kirjeldama võetud või kavandatud parandusmeetmeid, võttes arvesse, kas väljaselgitatud probleeme peeti olemuselt süsteemseteks. Sellistel juhtudel selgitab korraldusasutus kokkuvõtvast aastaaruandes, kuidas eeskirjadevastaste kulude kvantifitseerimist on laiendatud kogu üldkogumile, mida väljaselgitatud probleemid mõjutavad.

Kui selliste meetmete rakendamine seisab veel ees, kirjeldab korraldusasutus valitud parandusmeetmeid ja nende rakendamise ajakava. Kirjeldus toetab teavet, mis esitatakse liidu vahendite haldaja kinnituse vastavas punktis (vt eespool punktid 1.2.1 ja 1.2.2).

Kui avastatud vead on seostatavad vahendusasutusele delegeeritud ülesannetega, peab korraldusasutus näitama ära meetmed, mille võtmist ta on vahendusasutuselt nõudnud halduskontrollide ja kohapealsete kontrollide täiustamiseks. Korraldusasutus võib vajaduse korral ka kirjeldada, kuidas ta on oma menetlused läbi vaadanud, et teostada järelevalvet vahendusasutusele delegeeritud ülesannete täitmise üle (nt korrates vajaduse korral

vahendusasutuse tehtud kontrolle või kohapealseid kontrolle). Kui see on nii, võib korraldusasutus ka märkida, et ta on ülesannete delegeerimise läbi vaadanud või tühistanud, kui delegeeritud ülesannetega seoses avastati korduvaid puudusi, mida aja jooksul ei parandatud.

Kui kontrollide ja auditite¹² tulemusel korrigeeriti pärast üksikuid või süsteemseid korrektsioone raamatupidamise aastaaruandeid võrreldes aruandeaasta jooksul vahemaksetes sisaldunud kuludega, on abiks, kui kokkuvõttes aastaaruandes märgitakse prioriteetsete suundade kaupa asjaomased summad. Lisaks sellele tuleks näidata summad, mida korrigeeriti enne ja pärast lõpliku vahemaksetaotluse esitamist. See hõlbustab sertifitseerimisasutuse ja auditeeriva asutuse tööd kõnealuste korrektsioonide nõuetekohase kajastamise tagamisel komisjonile esitatavas raamatupidamise aastaaruandes.

3. Töö, mida auditeeriv asutus peab liidu vahendite haldaja kinnituse koostamiseks tegema

Finantsmääruse artikli 63 kohaselt peab auditeeriv asutus pärast oma auditiarvamuse esitamist märkima, kas tema audit seab kahtluse alla korraldusasutuse liidu vahendite haldaja kinnituses esitatud väited.

Auditeeriv asutus peab seetõttu võrdlema liidu vahendite haldaja kinnituses esitatud väiteid oma auditi tulemustega, veendumaks, et ei esine lahknevusi ega järjekindlusetust.

Lahknevuste või järjekindlusetuse puhul on soovitatav, et auditeeriv asutus arutaks oma tähelepanekuid korraldusasutusega, nii et viimane esitab lisateavet või muudab liidu vahendite haldaja kinnitust, kui aeg lubab.

ETK programmide puhul peab auditeeriv asutuse ülesannete täitmise eest vastutama üksainus auditeeriv asutus, et tagada ühtsed standardid kogu programmi piirkonnas. Kui see ei ole võimalik, peaks programmi auditeerivat asutust abistama rühm audiitoreid. Sel juhul vastutab audiitorite rühm, kes esindab iga koostööprogrammis osalevat liikmesriiki või iga kolmandat riiki, liidu vahendite haldaja kinnituse nende elementide esitamise eest, mis on seotud tema territooriumiga, nii et programmi auditeeriv asutus saaks teostada hindamist.

4. Ajakava ja kavandamine

Ühissätete määruse artiklis 138 on ette nähtud, et liidu vahendite haldaja kinnitus ja kokkuvõttev aastaaruanne (koos raamatupidamise aastaaruande, auditiarvamuse ja kontrolliaruandega) esitatakse iga aasta kohta, alates 2016. aastast kuni 2025. aastani (kaasa arvatud), finantsmääruse artikli 63 lõikes 5 sätestatud tähtajaks, st järgmise aasta 15. veebruariks. Komisjon võib seda tähtaega asjaomase liikmesriigi nõuetekohaselt põhjendatud taotluse korral erandkorras pikendada kuni 1. märtsini. Tähtaeg kehtib kõikide eespool kirjeldatud dokumentide suhtes. Liikmesriik võib ise määrata kindlaks menetlused dokumentide riigisiseseks edastamiseks, nii et sellest tähtajast liikmesriigi tasandil kinni peetakse.

Korraldusasutus peab tegema auditeerivale asutusele kättesaadavaks liidu vahendite haldaja lõpliku kinnituse koopia ning lõplike auditiaruannete ja teostatud kontrollide kokkuvõttev aastaaruande, sealhulgas süsteemides avastatud vigade ja puuduste laadi, sisu analüüsi ning võetud või kavandatud parandusmeetmed. Sel eesmärgil on soovitatav, et programmiga seotud asutused lepivad kokku asjakohased riigisisesed tähtajad asutuste vahel dokumentide

¹² See teave võib hõlmata ka teavet raamatupidamise aastaaruandega seotud auditijärelduste järeltoimingute kohta ning selle kohta, kuidas tehti selle tulemusena vajalikud raamatupidamisarvestuse korrigeerimised, enne kui raamatupidamise aastaaruanne komisjonile esitati.

edastamiseks, et nad saaksid oma ülesandeid täita. Kogu kirjavahetus liikmesriigi ja komisjoni vahel, mis on seotud finantsmääruse artikli 63 lõike 5 punktides a ja b nõutud teabega, edastatakse infosüsteemi SFC2014 kaudu.

3. lisas on esitatud töö soovituslik ajakava programmasutustele, et eespool kirjeldatud kindlustunnet andvad dokumendid oleks võimalik esitada komisjonile igal aastal ettenähtud tähtajaks 15. veebruariks.

Korraldusasutusel on soovitatav anda selged ülesanded, et tagada kõikide kokkuvõtva aastaaruande koostamiseks vajalike andmete saamine oma teenistustelt ja vajaduse korral vahendusasutustelt, kellele on teatavad ülesanded delegeeritud. See peab hõlmama kõikide tehtud kontrollide loetelu koos nende tulemuste kokkuvõtte ja ülevaatega, sealhulgas teavet väljaselgitatud põhiprobleemide ning võetud või kavandatud parandusmeetmete kohta.

Lisaks sellele tuleb sõlmida auditeeriva asutusega kokkulepped, mis käsitlevad nõudmist esitada oluline teave lõplike audititulemuste kohta, kõikide lõplike auditiaruannete loend või ristviited iga-aastase kontrolliaruande asjaomastele punktidele.

Korraldusasutus peaks hea haldustavana tagama, et kogu teave, mida on vaja kokkuvõtva aastaaruande ja liidu vahendite haldaja kinnituse koostamiseks, vaadatakse asjakohasel tasandil läbi ja konsolideeritakse aegsasti liidu vahendite haldaja kinnituse allkirjastamiseks.

Ühissätete määruse artikli 83 lõike 1 punkti c kohaselt võib komisjoni volitatud eelarvevahendite käsutaja vahemakse maksetähtaja edasi lükata, kui jäetakse esitamata üks finantsmääruse artikli 63 lõikes 5 nõutud dokumentidest, st muu hulgas vahendite haldaja kinnitus või kokkuvõttev aastaaruanne.

1. LISA. KOKKUVÕTVA AASTAARUANDE VORM

Kokkuvõttev aastaaruanne lõplike auditiaruannete ja tehtud kontrollide kohta, sealhulgas süsteemides avastatud vigade ja puuduste olemuse ja **ulatuse analüüs** ning võetud või kavandatud parandusmeetmed.

A) Lõplike auditiaruannete kokkuvõte antakse välja seoses järgmisega:

- programmi ... (CCI number ja nimetus) jaoks kehtestatud juhtimis- ja kontrollisüsteemi auditid;
- 30. juunil ... (aasta) lõppenud aruandeaastal deklareeritud kulude auditid;
- ühissätete määruse artikli 127 lõike 5 punktis a ja finantsmääruse artikli 63 lõike 5 punktis a osutatud raamatupidamise aastaaruannete auditid.

<u>Auditi liik</u>	<u>Auditite tulemused</u>	<u>Avastatud vigade ja puuduste olemuse ja ulatuse analüüs</u>	<u>Võetud või kavandatud parandusmeede</u>
<u>Süsteemiauditid</u>	Viide aruannetele / ulatuse kirjeldus või ristviide iga-aastasele kontrolliaruandele (komisjoni rakendusmääruse IX lisa tabel 10.1)	Viide aruannetele / ulatuse kirjeldus või ristviide iga-aastasele kontrolliaruandele (komisjoni rakendusmääruse IX lisa punktid 4.3, 4.4, 4.6)	Viide aruannetele / ulatuse kirjeldus või ristviide iga-aastasele kontrolliaruandele (komisjoni rakendusmääruse IX lisa punktid 4.4, 4.5)
<u>Tegevusauditid</u>	Viide aruannetele / tegevuste loetelu või ristviide iga-aastasele kontrolliaruandele (komisjoni rakendusmääruse IX lisa tabel 10.2 ja punkt 5.13)	Viide aruannetele / tegevuste loetelu või ristviide iga-aastasele kontrolliaruandele (komisjoni rakendusmääruse IX lisa punktid 5.7, 5.10, 5.11)	Viide aruannetele / tegevuste loetelu või ristviide iga-aastasele kontrolliaruandele (komisjoni rakendusmääruse IX lisa punktid 5.8, 5.11, 5.12)
<u>Raamatupidamise aastaaruannete auditid</u>	Viide aruannetele / ulatuse kirjeldus või ristviide iga-aastasele kontrolliaruandele (komisjoni rakendusmääruse	Viide aruannetele / ulatuse kirjeldus või ristviide iga-aastasele kontrolliaruandele (komisjoni rakendusmääruse	Viide aruannetele / ulatuse kirjeldus või ristviide iga-aastasele kontrolliaruandele (komisjoni rakendusmääruse

	IX lisa punkt 6.3)	IX lisa punkt 6.4)	IX lisa punkt 6.3)
Raamatupidamise aastaaruandes tehtud korrektsioonide summa, mis tulenevad avastatud õigusnormide rikkumistest ja mida rakendati enne ja pärast lõpliku vahemaksetaotluse esitamist.			
	Lõpliku vahemaksetaotluse esitamiseni	Pärast vahemaksetaotluse esitamist	
	<u>Koondsumma (eurodes)</u>	(vt kulude kooskõlastava võrdlemise tabel – komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VII lisa 8. liide) <u>Koondsumma (eurodes)</u>	
<u>Prioriteetne suund 1</u>			
<u>Prioriteetne suund 2</u>			

B) 30. juunil ... (aasta) lõppenud aruandeaasta kuludega seoses tehtud kontrollide kokkuvõte: **juhtimise halduskontrollid ühissätete määruse artikli 125 lõike 5 punkti a kohaselt**

Esitage järgmises vormis lühike kirjeldus või kokkuvõte järgneva kohta:

- kasutatud meetodika ja tehtud riskihindamise üksikasjad: iga kuluartikli kontroll või valimi alusel. Viimasel juhul märkige valimi alus, nt toetusesaaja liik, kulukategooria, artiklite väärtus, varasemad kogemused jne. Kui komisjon on nõudnud toimingute ja menetluste kirjeldust, mis on kehtestatud korraldusasutusele kooskõlas ühissätete määruse artikli 124 lõikega 3, piisab viitest kirjelduse asjaomasele punktile. Kui meetodikat on muudetud, tuleb kokkuvõtva aastaaruande sellesse punkti lisada ajakohastatud teave;
- põhitulemused ja avastatud vigade liik (liigid);
- kontrollide põhjal tehtud järeldused ja sellest tulenevalt vastu võetud parandusmeetmed seoses nt juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimisega, eelkõige õigusnormide süsteemsete rikkumiste avastamise korral, vajadus ajakohastada juhtimiskontrollide meetodikat ja toetusesaajatele suunatud eeskirju või juhiseid jne;
- finantskorrektsioonid, mida kohaldati prioriteetse suuna kaupa juhtimiskontrollide tulemusena, mida tehti seoses raamatupidamise aastaaruannetesse kantud kuludega.

<p><u>Põhitulemused ja avastatud vigade liik</u></p> <p>(Valida loetelust)</p> <p>Rahastamiskõlbmatud projektid</p> <p>Projekti eesmärged ei ole saavutatud</p> <p>Rahastamiskõlbmatud kulud</p> <p>Kontrolljälg</p> <p>Riigihanked</p> <p>Riigiabi</p> <p>Finantsinstrument</p> <p>Tulu tekitavad tegevused</p> <p>Andmete ja näitajate usaldusväärsus</p> <p>Teabe- ja reklaamimeetmed</p> <p>Keskkonnanäeskirjad</p> <p>Lihtsustatud kuluvõimalus</p> <p>Tegevuste kestvus</p> <p>Meeste ja naiste võrdõiguslikkus, võrdsed võimalused</p> <p>Diskrimineerimiskeeld</p> <p>Usaldusväärne finantsjuhtimine</p> <p>[Muu] (Täpsustage)</p> <p>või võimaluse korral tüüpiliste tulemuste loetelu 2. lisas esitatud kategooriate (ja võimalik, et alamkategooriate) kaupa</p>	<p>Tehtud järeldused ning võetud või kavandatud parandusmeetmed (sõltuvalt õigusnormide rikkumise laadist, st üksikjuhtum või süsteemne)</p>	
<p>Raamatupidamise aastaaruandes tehtud korrektsioonide summa, mis tulenevad avastatud õigusnormide rikkumistest ja mida rakendati enne ja pärast lõpliku vahemaksetaotluse esitamist, koondatud prioriteetse suuna alusel.</p>		
	<p>Lõpliku vahemaksetaotluse esitamiseni</p> <p><u>Koondsumma (eurodes)</u></p>	<p>Pärast vahemaksetaotluse esitamist (vt kulude vastavusse viimise tabel – komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VII lisa 8. liide)</p> <p><u>Koondsumma (eurodes)</u></p>
<p><u>Prioriteetne suund 1</u></p>		

**Prioriteetne
suund 2**

C) 30. juunil ... (aasta) lõppenud aruandeaasta kuludega seoses tehtud kontrollide kokkuvõte: kohapealsed juhtimiskontrollid ühissätete määruse artikli 125 lõike 5 punkti b kohaselt

Esitage järgmises vormis tehtud kohapealsete kontrollide koguarv ja lühike kirjeldus või kokkuvõte järgneva kohta:

- kasutatud meetodika, kontrollide eesmärk (halduskontrollide tulemuse kinnitamine või täiendamine); kontrollitud aspektid jne. Kui komisjon on nõudnud toimingute ja menetluste kirjeldust, mis on kehtestatud korraldusasutusele kooskõlas ühissätete määruse artikli 124 lõikega 3, piisab viitest kirjelduse asjaomasele punktile. Kui meetodikat on muudetud, tuleb kokkuvõtva aastaaruande sellesse punkti lisada ajakohastatud teave;
- põhitulemused ja avastatud vigade liik;
- kontrollide põhjal tehtud järeldused ja sellest tulenevalt vastu võetud parandusmeetmed seoses juhtimis- ja kontrollisüsteemi toimimisega, eelkõige süsteemsete õigusnormide rikkumiste avastamise puhul, vajadus ajakohastada juhtimiskontrollide meetodikat ja/või toetusesaajatele suunatud eeskirju või juhiseid jne;
- finantskorrektsioonid, mida kohaldati prioriteetse suuna kaupa kohapealsete kontrollide tulemusena seoses raamatupidamise aastaaruannetes kantud kuludega.

Kehtestatud meetodika kirjeldus

<u>Põhitulemused ja avastatud vigade liik</u>	Tehtud järeldused ning võetud või kavandatud parandusmeetmed (sõltuvalt eeskirjade eiramise laadist, st üksikjuhtum või süsteemne)
<p>(Valida loetelust)</p> <p>Rahastamiskõlbmatud projektid Projekti eesmärged ei ole saavutatud Rahastamiskõlbmatud kulud Kontrolljälg Riigihanked Riigiabi Finantsinstrument Tulu tekitavad tegevused Andmete ja näitajate usaldusväärsus Teabe- ja reklaamimeetmed Keskkonnaeeskirjad Lihtsustatud kuluvõimalus Tegevuste kestvus Meeste ja naiste võrdõiguslikkus, võrdsed võimalused Diskrimineerimiskeeld Usaldusväärne finantsjuhtimine [Muu] (Täpsustage)</p> <p><u>või võimaluse korral tüüpiliste tulemuste loetelu 2. lisas esitatud kategooriate (ja võimalik, et alamkategooriate) kaupa</u></p>	

--	--

Raamatupidamise aastaaruandes tehtud korrektsioonide summa, mis tulenevad avastatud õigusnormide rikkumistest ja mida rakendati enne ja pärast lõpliku vahemaksetaotluse esitamist, koondatud prioriteetse suuna alusel.

	Lõpliku vahemaksetaotluse esitamiseni <u>Koondsumma (eurodes)</u>	Pärast vahemaksetaotluse esitamist (vt kulude vastavusse viimise tabel – komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1011/2014 VII lisa 8. liide) <u>Koondsumma (eurodes)</u>
<u>Prioriteetne suund</u> <u>1</u>		
<u>Prioriteetne suund</u> <u>2</u>		

2. LISA. JUHTIMISKONTROLLI TULEMUSTE TÜPOLOOGIA

Kategooria	Viide	Alamkategooria
Riigihange – hanketeade ja tehniline kirjeldus	1.1	Hanketeate avaldamata jätmise või põhjendamatu lepingu sõlmimine hanketeate avaldamiseta (st ebaseaduslik väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus)
	1.2	Ehitustööde/teenuste/asjade hankelepingute kunstlik osadeks jagamine
	1.3	Riigihanke osadeks jagamata jätmise põhjendamatus
	1.4	Pakkumuste ja osalemistaotluste esitamise tähtaegade eiramine või pakkumuste esitamise tähtaegade pikendamata jätmise hankedokumentidesse oluliste muudatuste tegemisel
	1.5	Võimalikele pakujatele/kandidaatidele ebapiisava aja jätmise või piirangute kehtestamine hankedokumentide hankimiseks
	1.6	Pakkumuste esitamise pikendatud tähtaegade avaldamata jätmise või pakkumuste esitamise tähtaegade pikendamata jätmise
	1.7	Konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi kasutamise põhjendamatus
	1.8	Direktiiviga kehtestatud elektroonilise või koondatud hankemenetluse eiramine
	1.9	Valikukriteeriumide ja/või pakkumuste hindamise kriteeriumide (ja nende osakaalude) või lepingu täitmise tingimuste või tehnilise kirjelduse hanketeates avaldamata jätmise või pakkumuste hindamise kriteeriumide ja nende osakaalude ebapiisav kirjeldamine või selgituste/lisateabe esitamata/avaldamata jätmise
	1.10	Kasutatud on – pakkumuste välistamise, valiku ja hindamise kriteeriume või – hankelepingute täitmise tingimusi või – tehnilist kirjeldust, mis on riiklike, piirkondlike või kohalike eelistuste alusel põhjendamatult <u>diskrimineerivad</u>

	1.11	Kasutatud on – pakkumuste välistamise, valiku ja hindamise tingimusi või – hankelepingute täitmise tingimusi või – tehnilist kirjeldust, mis ei ole küll eelnimetatud õigusnormide rikkumise liigi tähenduses diskrimineerivad, kuid on ikkagi ettevõtjate <u>juurdepääsu piiravad</u>
	1.12	Lepingu eseme ebapiisav või ebatäpne määratlus
	1.13	Alltöövõtu kasutamise piirang
Riigihange – pakkujate valimine ja pakkumuste hindamine	1.14	Valikukriteeriume (või tehnilist kirjeldust) on muudetud pärast pakkumuste avamist või kohaldatud valesti
	1.15	Pakkumuste hindamine hindamiskriteeriumide alusel, mis erinevad hanketeates või tehnilises kirjelduses avaldatud kriteeriumidest või pakkumuste hindamine täiendavate hindamiskriteeriumide alusel, mida ei avaldatud
	1.16	Ebapiisav kontrolljälg lepingu sõlmimiseks
	1.17	Läbirääkimised hankemenetluse ajal, sealhulgas edukaks tunnustatud pakkumuse muutmise ajal
	1.18	Kandidaatide/pakkujate varasemad ebaseaduslikud suhted tellijaga
	1.19	Konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus koos hanketeates või tehnilises kirjelduses sätestatud tingimuste olulise muutmisega
	1.20	Erakordselt madala maksumusega pakkumuste põhjendamatu tagasilükkamine
	1.21	Huvide konflikt, mis mõjutab hankemenetluse tulemusi
	1.22	Pakkumismahhinatsioonid (mille on tuvastanud konkurentsiamet)
Riigihange – lepingu täitmine	1.23	Hanketeates või tehnilises kirjelduses sätestatud lepinguosade muudatused
Riigihange – muu	1.24	Muu
Riigiabi	2.1	Riigiabist teatamata jätmine

	2.2	Vale abikava kohaldamine
	2.3	Abikava valesti kohaldamine
	2.4	Järelevalvenõuete täitmata jätmine
	2.5	Kohaldatavas abikavas ei ole arvesse võetud võrdlusinvesteeringuid
	2.6	Kohaldatavas abikavas ei ole arvesse võetud tulu
	2.7	Abi ergutavat mõju ei ole arvesse võetud
	2.8	Abi osatähtsust ei ole arvesse võetud
	2.9	Vähese tähtsusega abi piirmäär on ületatud
	2.10	Viga üldist majandushuvi pakkuvate teenuste eeskirjade kohaldamisel
	2.11	Muu riigiabi
Tulusad projektid	3.1	Tegevusest saadava tulu vale käsitlemine
	3.2	Rahastamispuudujäägi valesti arvutamine
Finantsinstrumendid	4.1	Haldusfondide rakendamise eeskirjade eiramine
	4.2	Finantsvahendajate valimise eeskirjade eiramine
	4.3	Äriplaani oluliste osade puudumine
	4.4	Investeeringustrateegia puudumine / vastuolu programmi eesmärkidega
	4.5	Finantskorraldusvahendite muutmine ei ole kooskõlas kohaldatavate eeskirjadega
	4.6	Rahastamislepingu puudumine
	4.7	Rahastamislepingu oluliste osade puudumine
	4.8	Rahastamislepingu rikkumine: riikliku kaasrahastuse summat ei ole tegelikult makstud finantskorraldusvahendite tasemel
	4.9	Olemasolevas finantseerimisasutuses tegutseva eraldiseisva finantseerimisüksuse puudumine
	4.10	Investeeringud ei ole rahastamiskõlblikud
	4.11	Lõplik toetusesaaja ei ole rahastamiskõlblik
	4.12	Juhtimiskulud/-tasud ei ole rahastamiskõlblikud
	4.13	Kokkusobimatu riigiabi

	4.14	Programmi vahenditest kogunenud intresside vale kasutus
	4.15	Tagastatud vahendite vale kasutus
	4.16	Muud finantsinstrumendid
Täiendav teave või tõendavad dokumendid puuduvad	5.1	Täiendav teave või tõendavad dokumendid puuduvad või on ebaõiged
	5.2	Kontrolljälg puudub või on ebatäielik
Rahastamiskõlbmatud projektid	6.1	Projekt ei ole rahastamiskõlblik
	6.2	Projekti eesmärged ei ole saavutatud
Raamatupidamisarvestuse vead ja arvutusvead projekti tasandil	7.1	Raamatupidamisarvestuse vead ja arvutusvead projekti tasandil
Muud rahastamiskõlbmatud kulud	8.1	Enne või pärast rahastamiskõlblikkuse perioodi kantud kulud
	8.2	Toetusesaaja ei ole kulude eest maksnud
	8.3	Kulud ei ole seotud projektiga
	8.4	Rahastamiskõlblikkuse valdkonnast väljajäävad kulud
	8.5	Rahastamiskõlbmatu käibemaks ja muud maksud
	8.6	Maa või kinnisvara ostmise eeskirjade rikkumine
	8.7	Toetuskõlbmatu toetusesaaja
	8.8	Topeltrahastus
	8.9	Muud rahastamiskõlbmatud kulud
Keskkonnanõuete eeskirjad	9.1	Keskkonnanõuete (Natura 2000, keskkonnamõju hindamine jne) eiramine
Võrdsed võimalused / diskrimineerimise keeld	10.1	Võrdsete võimaluste põhimõtte eiramine
Teabe- ja reklaamimeetmed	11.1	Toetusesaajat ei teavitatud ELi toetustest
	11.2	Reklaamstendi puudumine
	11.3	Tänutahvli puudumine
Lihtsustatud kuluvõimalused	12.1	Vale meetodika (eelnev, õiglane, kontrollitav ja võrdne)
	12.2	Meetodika (olemasoleva või muu meetodika) valesti kohaldamine
Usaldusväärne finantsjuhtimine	13.1	Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte eiramine
Andmekaitse	14.1	Andmekaitse eeskirjade eiramine
Tulemusnäitajad	15.1	Valed väljundandmed
	15.2	Valed tulemusandmed

3. LISA. SOOVITUSLIK AJAKAVA

